

Meteorologisk
institutt

No. 28-20
METEOROLOGI
Sted, 09.11.2020

METinfo

Hendelserappport

Sterk storm i Troms og Vest-Finnmark 9. januar 2020

Trond Lien, Eirik Mikal Samuelsen, Gjermund Haugen

Innhold

Sammendrag	2
Kort beskrivelse	3
Lang beskrivelse	4
Farevarsler	8
Utstedt 8. januar kl 12	9
Utstedt 9. januar kl 12	10
Utstedt 9. januar kl 13	11
Observasjoner fra det aktuelle området	12
Sjeldenhet	13
Konsekvenser/Skader/Mediaklipp	14
Oppsummering/Konklusjon	16

Sammendrag

Et stormsenter ga vestlig sterk storm torsdag formiddag til kveld i Nord-Troms og Vest-Finnmark. De kraftigste vindkastene ble observert på Hekkingen og Rognsundet, med hhv 39 m/s og 37 m/s. På disse to stasjonene ble det også målt sterk storm som sterkeste middelvind. På Hekkingen ble kriteriene for oransje farevarsel såvidt overskredet, mens andre værstasjoner ikke oppfylte kriteriene for oransje farevarsel.

Det var ventet vindkast omkring 40 m/s også lenger nord etter at det ble observert sterk storm på Hekkingen, noe som medførte at farevarselet ble oppgradert fra gult til oransje for Nord-Troms og Vest-Finnmark. Det var likevel Hekkingen som observerte den kraftigste vinden, og den allerede hadde inntruffet da farevarselet ble oppgradert. Lenger nord lå vindkastene omkring 35 m/s på kysten, og det ble også observert kraftige vindkast innover land og i indre strøk.

Noen objekter falt over vei, og det var også noen strømbrydd.

Vindkasthendelsen ser ut til å ha vært i grenseområdet mellom en utfordrende situasjon på gult nivå og en alvorlig situasjon på oransje nivå.

Kort beskrivelse

Et stormsenter ga vestlig sterk storm torsdag formiddag til kveld i Nord-Troms og Vest-Finnmark. De kraftigste vindkastene ble observert på Hekkingen og Rognsundet, med hhv 39 m/s og 37 m/s. På disse to stasjonene ble det også målt sterk storm som sterkeste middelvind. På Hekkingen ble kriteriene for oransje farevarsel såvidt overskredet, mens andre værstasjoner ikke oppfylte kriteriene for oransje farevarsel.

Lang beskrivelse

Et kraftig lavtrykk utviklet seg til å bli et stormsenter i området mellom Island og Jan Mayen fra 7. til 8. januar. Det tilhørende frontsystemet dro raskt østover og passerte Nordland og Troms i løpet av dagen den 8. og ble etterfulgt av bygevær inn mot kysten, til dels med tordenbyger. Vinden økte etter hvert til storm styrke fra sørvest inn mot kysten av Nordland sør for Lofoten.

Selve lavtrykket mellom Island og Jan Mayen nærmet seg norskekysten den 9. og ville ta en bane like nord for Troms og Finnmark. Lavtrykket bestod av et gammelt frontsystem som etter hvert delvis gikk i oppløsning, men selve lavtrykket opprettholdt likevel sin storm-styrke på vei østover havet og inn mot Vesterålen og kysten av Troms og Vest-Finnmark.

Det var litt usikkerhet om hvor nær kysten lavtrykket ville passere, dette gjaldt vesentlig Vest-Finnmark. Usikkerheten var berettiget, for det endte med at lavtrykks-senteret passerte **over** nordøstlige deler Øst-Finnmark og ikke **nord** for som prognosene om morgenen den 8. januar viste. Dermed unngikk også de nordligste delene av Vest-Finnmark og en større del av Øst-Finnmark den sterkeste vinden.

De kraftigste vindkastene ble observert på Hekkingen, som egentlig hører til Sør-Troms, og Rognsundet i Vest-Finnmark, med hhv 39 m/s og 37 m/s. På disse to stasjonene ble det også målt sterk storm fra vest som sterkeste middelvind, Hekkingen hadde hele 32 m/s (orkan begynner på 33), Rognsundet 29 m/s. På Hekkingen ble kriteriene for oransje farevarsel for vindkast såvidt overskredet, mens andre av Meteorologisk Instituttets værstasjoner ikke oppfylte kriteriene for oransje farevarsel i det aktuelle området.

Det kan legges til at Hekkingen målestasjon på en liten øy mot storhavet på nordsiden av Senja erfaringsmessig er utsatt for vind (middelvind) fra vest-sørvestlig kant, stasjonshøyden på 33 moh på en topp bidrar også til det ved at middelvinden bremses lite av topografi, vegetasjon og eventuelle andre hindringer i nærheten. I denne

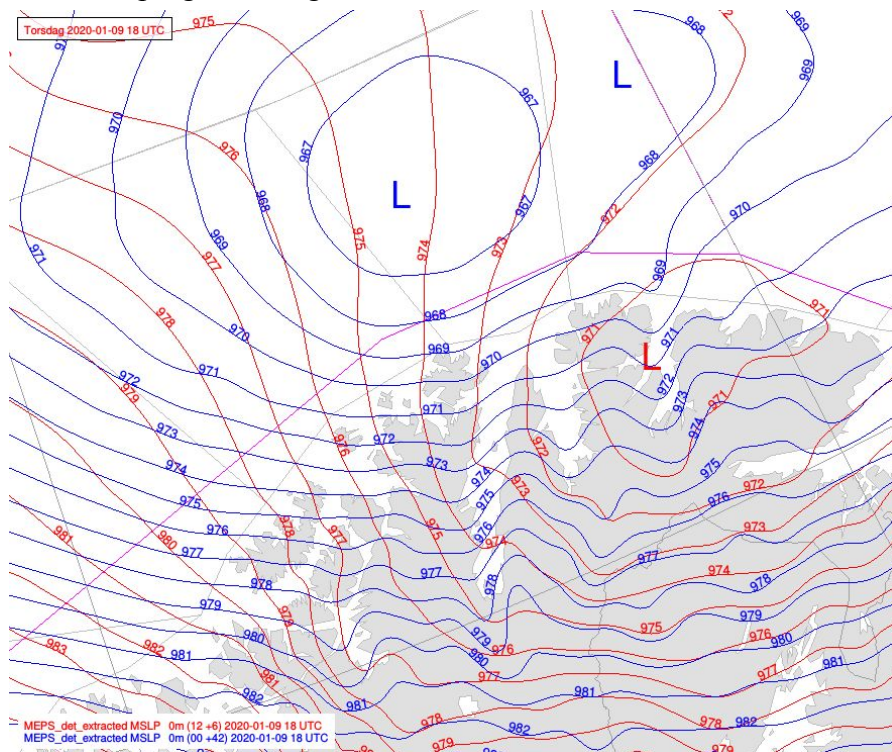
værsituasjonen anses likevel observasjonen som representativ for forholdene i området, en vurdering som private målinger i nærheten støtter opp om.

I resten av Sør-Troms er det få vindobservasjoner, men observasjoner lengst nord i Nordland støtter opp om at vindkastene lokalt var svært kraftige også sør i Troms

Rognsundet målestasjon på Bårdfjordnes måler for øvrig vinden i Sørøysundet i dette tilfellet, i det vestlig vind føres direkte fra Lophavet og innover det trangere, men likevel brede Sørøysundet. Denne stasjonen er derfor også representativ for de lokale forholdene i dette området.

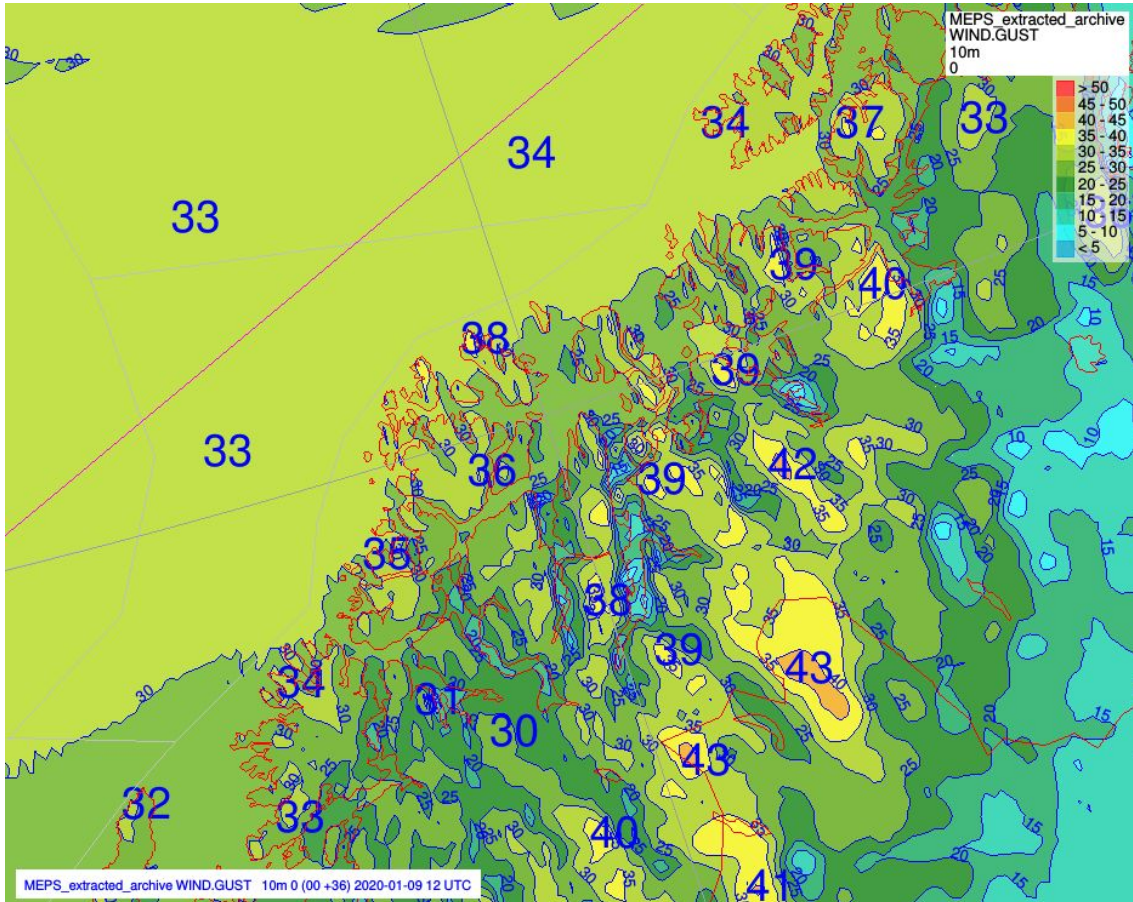
Det må legges til at den sterkeste vinden kom i forbindelse med fronten et stykke sør for lavtrykkscenteret og ikke i direkte tilknytning til vindgradienten nær senteret.

Nedenfor sammenligning av den gamle lavtrykks-prognosen (blå) fra morgenen den 8. januar og den siste lavtrykks-prognosen (rød) fra midt på dagen den 9. januar. Begge viser forventet lavtrykks-posisjon om kvelden den 9. januar kl 19 norsk tid. Som man ser endret prognosen seg litt:

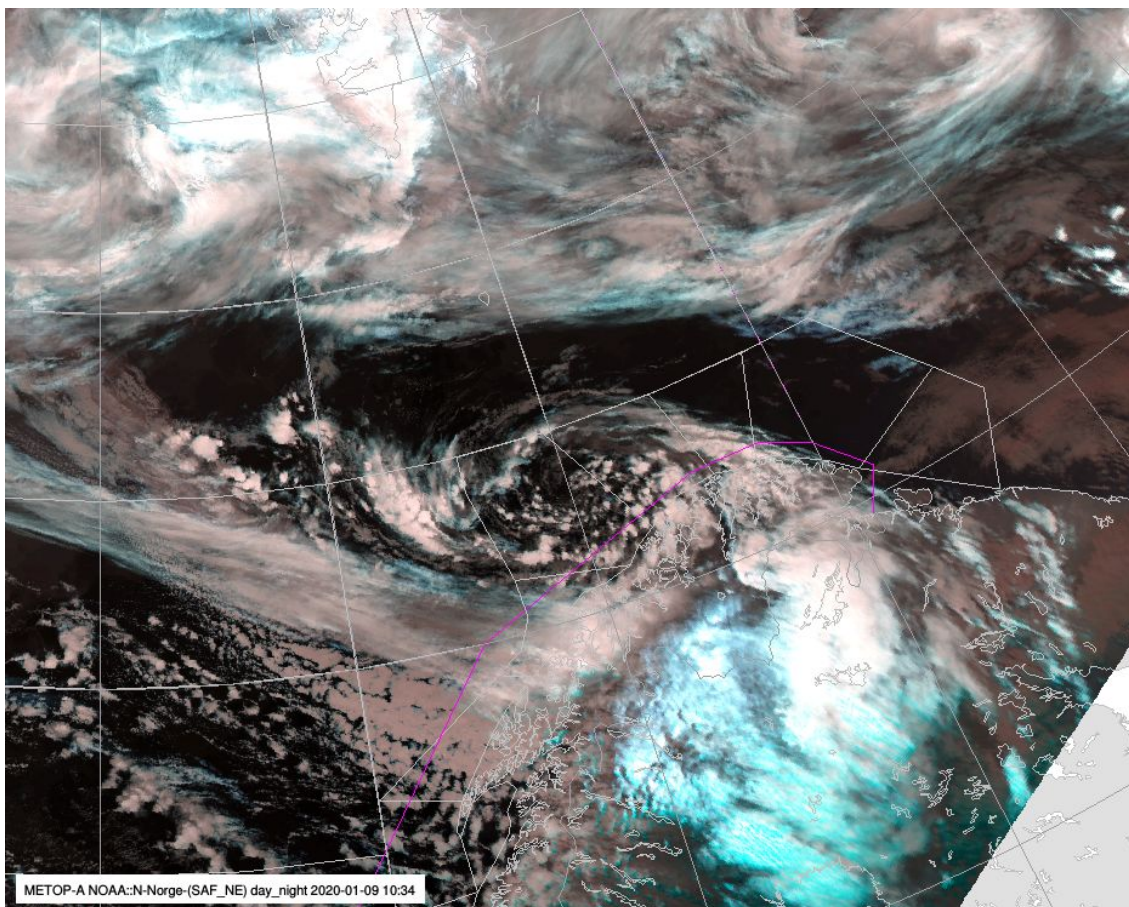

Nedenfor vindkast-prognose i m/s for Troms og deler av Vest-Finnmark fra morgenen den 8. januar (kystkonturene er tegnet med rødt). Som man ser stemmer prognosen ganske bra med de observerte vindkastene på Hekkingen og Rognsundet målestasjoner:

Satellittbilde, tatt den 9. januar kl 1134 norsk tid, viser stormsenteret/lavtrykks-senteret utenfor kysten av Nord-Troms og Vest-Finnmark. Stormsenteret/lavtrykks-senteret sees som en sirkulasjon/hjul omtrent midt i bildet:

Farevarsler

	Utfordrende	Alvorlig	Ekstremt
Observert			
Sannsynlig	8.1 Troms og kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark	9.1 kl 13 Nord-Troms og kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark	
Mulig		9.1 kl 12 Nord-Troms og kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark	

Utstedt 8. januar kl 12

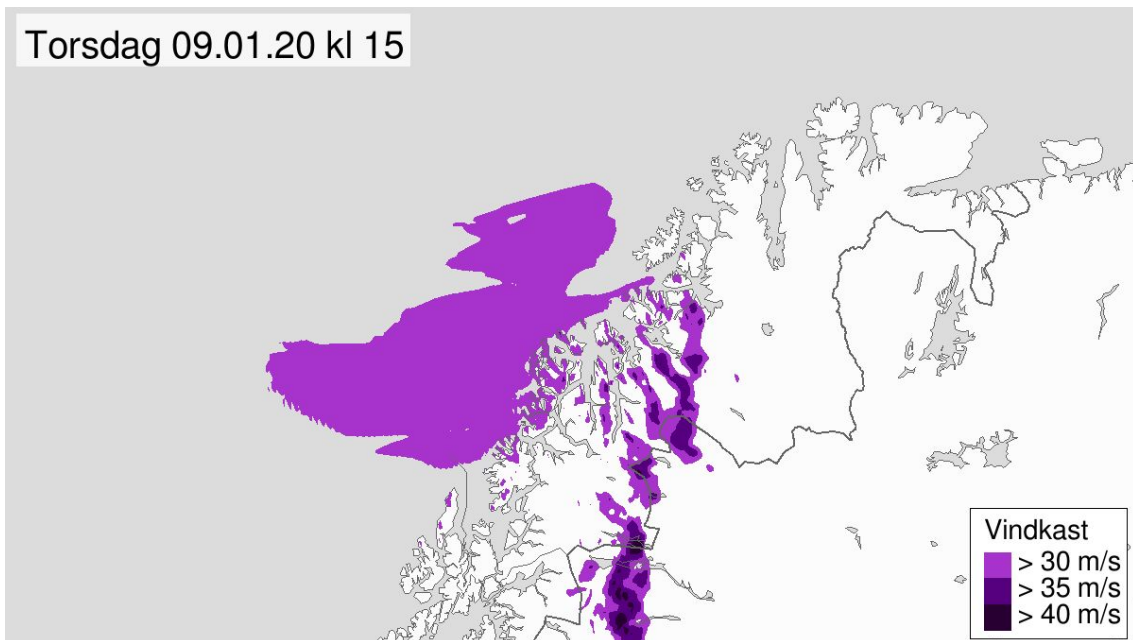
Kraftige vindkast, gult nivå, Troms og kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark

Torsdag ventes forbigående vestlig liten storm utsatte steder, først i vest. Vindkast på omkring 30 m/s kan forekomme.

Anbefalinger: Sikre løse gjenstander. Unngå unødvendig ferdsel på utsatte steder. Følg råd og sjekk status fra transportaktører. Sjekk veimeldinger (175.no).

Konsekvenser: Løse gjenstander kan blåse avgårde. Mulighet for kansellerte avganger for ferje, fly eller annen transport. Broer kan bli stengt. Enkelte reiser vil kunne få lenger reisetid. Strømforsyningen kan bli påvirket, for eksempel som følge av trær som knekker eller kommer i kontakt med strømmettet. Enkelte veier kan bli stengt på grunn av trær eller andre objekter i veibanen.

Torsdag 09.01.20 kl 15

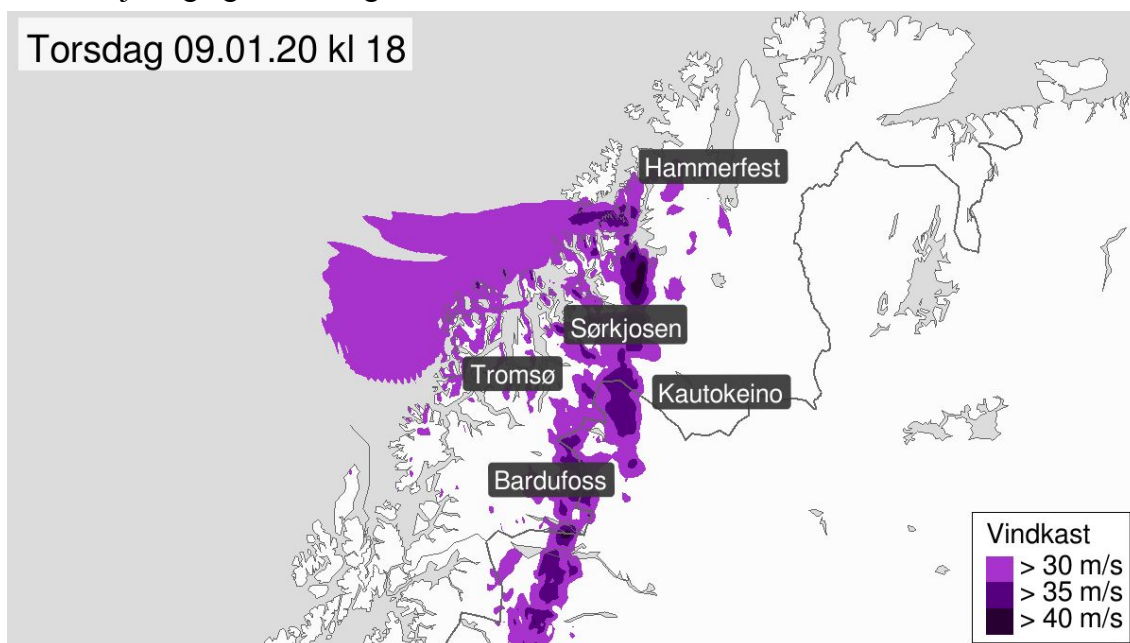
Utstedt 9. januar kl 12

Kraftige vindkast, gult nivå, Nord-Troms og kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark

Torsdag ettermiddag og tidlig kveld forbigående vestlig full til sterk storm utsatte steder, først i vest. Det er mulighet for svært kraftige vindkast på 35-40 m/s.

Anbefalinger: Sikre løse gjenstander. Unngå unødvendig ferdsel på utsatte steder. Følg råd og sjekk status fra transportaktører. Sjekk veimeldinger (175.no).

Konsekvenser: Løse gjenstander kan blåse avgårde. Mulighet for kansellerte avganger for ferje, fly eller annen transport. Broer kan bli stengt. Enkelte reiser vil kunne få lenger reisetid. Strømforsyningen kan bli påvirket, for eksempel som følge av trær som knekker eller kommer i kontakt med strømmettet. Enkelte veier kan bli stengt på grunn av trær eller andre objekter i veibanen. Snøfokk i fjellet gir redusert sikt og mulighet for kolonnekjøring og/eller stengte veier.

Utstedt 9. januar kl 13

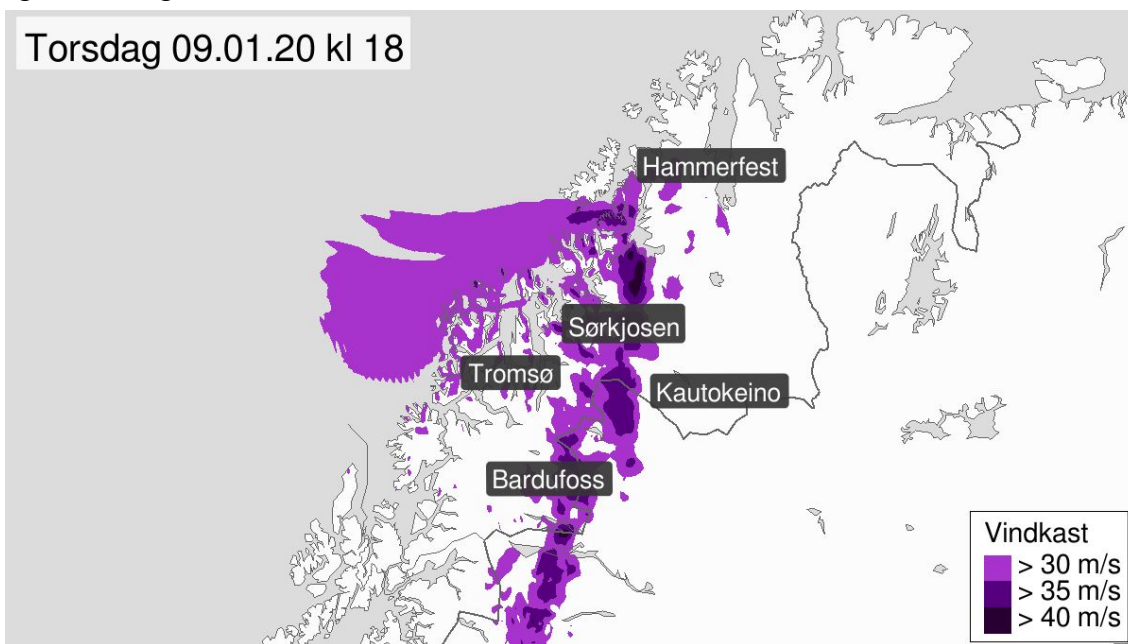
Svært kraftige vindkast, oransje nivå, Nord-Troms og Kyst- og fjordstrøkene i Vest-Finnmark

Torsdag ettermiddag og tidlig kveld forbigående vestlig sterk storm utsatte steder, først i vest, med svært kraftige vindkast på 35-40 m/s.

Anbefalinger: Fest alle løse gjenstander. Unngå ferdsel på utsatte steder. Beregn ekstra tid til transport og kjøring. Vurder om reisen er nødvendig. Følg råd og sjekk status fra transportaktører. Sjekk veimeldinger (175.no). Behov for beredskap skal vurderes fortløpende av beredskapsaktører.

Konsekvenser: Gjenstander kan bli tatt av vinden eller blåse over. Fare for skade på bygninger og infrastruktur. Kansellerte avganger for ferje, fly eller annen transport forventes. Broer kan bli stengt. Mange reiser vil kunne få lenger reisetid.

Strømforsyningen vil bli påvirket, for eksempel som følge av trær som knekker eller kommer i kontakt med strømmettet. Veier kan bli stengt på grunn av trær eller andre objekter i veibanen. Snøfokk i fjellet gir redusert sikt og mulighet for kolonnekjøring og/eller stengte veier.

Observasjoner fra det aktuelle området

Høyeste vindobservasjoner fra stasjoner i lavlandet

	Vindkast (m/s)	Oransje kriterium	Middelvind (m/s)	Beaufort	KI (UTC)
Hekkingen	39	38	32	Sterk storm	08-09
Tromsø - Langnes	31	35	20	Sterk kuling	09-10
Tromsø	23	35	13	Liten kuling	10-11
Måsvik	35	38	26	Full storm	09-10
Torsvåg	31	38	23	Liten storm	09-10
Fakken	36	38	27	Full storm	10-19
Skibotn	20	30	8	Laber bris	09-10
Sørkjosen	22	30	14	Stiv kuling	11-12
Nordstraum i Kvænangen	31	35	21	Liten storm	16-18
Hasvik	32	35	24	Liten storm	13-14
Rognsundet	37	38	29	Sterk storm	15-16
Alta	20	30	14	Stiv kuling	14-15
Banak	33	35	21	Liten storm	02-03
Karasjok	28	30	10	Frisk bris	21-22

Sjeldenhet

Hekkingen fyr har timesmålinger tilbake til 1998. Vindkast over 40 m/s forekommer stort sett hvert år, og er hyppigst om vinteren. Denne episoden er den som har gitt kraftigst middelvind i januar.

Fakken og Rognsundet har rundt 10 år med vindmålinger. Hendelsen 9. januar er blant de 1-2 som har gitt kraftigst vindkast i januar, og 3-4 kraftigste som er registrert uansett måned.

Karasjok registrerte vindkast på 27,9 m/s den 10. januar. Dette er det kraftigste vindkastet som er registrert ved værstasjonen siden timesmålinger av vind startet i 2004. Med 15 år med målinger går det an å antyde returperioden for denne hendelsen. Beregningene viser at vindkast på 28 m/s forekommer statistisk sett rundt hvert 50. år.

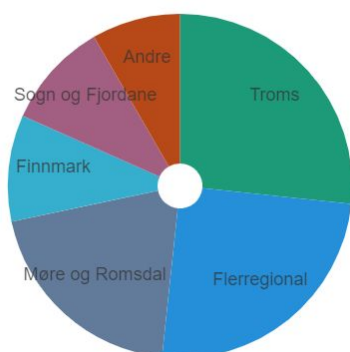

Konsekvenser/Skader/Mediaklipp

Foreløpig naturskadestatistikk fra Norsk Naturskadepool viser erstatningsbeløp på snaut 2,5 millioner kroner for totalt omlag 30 skader.

Mellom 8. og 11. januar ble det skrevet totalt 60 mediasaker om værhendelsen, ifølge medieovervåkningsverktøyet M360.

Fylke (topp 5):

Sak (topp 10):

Figur: Til venstre: Fylkesvis distribusjon av mediasaker som omhandlet værhendelsen i Nord-Troms og Vest-Finmark. Til høyre: De ti største mediasakene om værhendelsen.

Har ventet mer enn to timer på å ta av fra Tromsø lufthavn: - Kjenner vinden tar godt tak i flyet

AVGANG	TIL	FLUGAT	GATE
10:25 W922	Alta	W922 Widerøe	Gate 17 Go to gate
10:45 W963	Andenes	W963 Widerøe	Gate 17 Go to gate
10:45 W963	Bodo	W963 Widerøe	Gate 17 Go to gate
12:35 W954	Lakselv	W954 Widerøe	Gate 25 Go to gate
13:00 W975	Bodo	W975 Widerøe	Gate 17 Gate closed
13:00 W975	Hertau/Havvik	W975 Widerøe	Gate 17 Gate closed
13:35 DQ459	München	DQ459 Lufthansa	Gate 19 Go to gate
13:45 SK4577	Bodo	SK4577 SAS	Gate 23 Go to gate
13:45 SK4577	Trondheim	SK4577 SAS	Gate 23 Go to gate
13:50 SK4417	Oslo	SK4417 SAS	Gate 21 Go to gate
14:00 W904	Hammerfest	W904 Widerøe	Gate 24 Go to gate
14:25 W904	Havik	W904 Widerøe	Gate 19 Go to gate
14:25 W904	Hammerfest	W904 Widerøe	Gate 19 Go to gate

1 / 2

En rekke fly til og fra Tromsø lufthavn er innstilt torsdag.

Figur: Faksimile fra iFinmarks sak om fly innstilt på grunn av værhendelsen.

Det var flere strømbrydd bl.a. på Ringvassøya og Vannøya i den nordvestre delen av Troms der den sterkeste vinden var ventet. I tillegg inne i Signaldalen i indre strøk, noe som tyder på at vinden har slått ned her.

En værstasjon på Kvænangsfjellet knakk og lå over vegen. Et tre falt over vegen ved Lunheim i Tromsø. Et tre knakk og lå over vegen ved Prestvannet i Tromsø.

- E6 Sennalandet midlertidig stengt
- E6 Kvænangsfjellet midlertidig stengt
- E8 Skibotn-Galggojavri (Riksgrensen) stengt pga biler som står fast og sperrer for brøytebil
- 862 Sandnessund bru i Tromsø midlertidig stengt
- 866 Simavåg - Skattørsundet bru midlertidig stengt, på strekningen Langslett - Skjervøy
- 91 Ferjestrekningen Breivikeidet-Svensby midlertidig stengt
- 7908 Ferjestrekningen Hansnes-Karlsøy midlertidig stengt
- 7944 Ferjestrekningen Storstein-Nikkeby midlertidig stengt
- 7952 Ferjestrekningen Rotsund-Havnnnes midlertidig stengt

Oppsummering/Konklusjon

Det var ventet vindkast omkring 40 m/s også lenger nord etter at det ble observert sterk storm på Hekkingen, noe som medførte at farevarselet ble oppgradert fra gult til oransje for Nord-Troms og Vest-Finnmark. Det var likevel Hekkingen som observerte den kraftigste vinden, og den allerede hadde inntruffet da farevarselet ble oppgradert. Lenger nord lå vindkastene omkring 35 m/s på kysten, og det ble også observert kraftige vindkast innover land og i indre strøk.

Noen objekter falt over vei, og det var også noen strømbrudd.

Hendelsen ser ut til å ha vært i grenseområdet mellom en utfordrende situasjon på gult nivå og en alvorlig situasjon på oransje nivå.

